Paper Code – 3972

M.A. Sem – 3 Sociology (Old Course)

Mar-Jun - 2021

CC-302 Social Demography (Theory)

કુલ સમય :– ૬૦ મીનીટ **કુલ પ્રશ્નો : ૫૦** **વિદ્યાર્થીએ ટીક કરવાના પ્રશ્નો : ૩૫**

નોંધ : વિદ્યાર્થીએ માત્ર ૩૫ પ્રશ્નો જ ટીક કરવાના રહેશે. જો વધારે ટીક કરેલ હશે તો પ્રથમ ૩૫ પ્રશ્નો જ ગણતરીમાં લેવામાં આવશે.

(1) વસ્તીશાસ્ત્રની શરૂઆત કોણે કરી હતી?
(A) જહોન ગ્રાઉન્ટ (B) થોમસરોબર્ટ (C) ફ્રાંકલોરીમેર (D) હોરસઅને ડંકન
(2) સામાજિક વસ્તીશાસ્ત્રની શરૂઆત આશરે કેટલાં વર્ષ પહેલા થઈ હતી?
(A) 100 (B) 200 (C) 300 (D) 400
(3) સામાજિક વસ્તીશાસ્ત્ર કયુ વિજ્ઞાન છે?
(A) સામાજિક (B) ભૌતિક (C) પ્રાકૃતિક (D) આર્થિક
(4) આધુનિક વસ્તીશાસ્ત્રના પિતા તરીકે કોણ ઓળખાય છે?
(A) ફ્રાંક લોરીમેર (B)વિલિયમ પેટી (C)જહોન ગ્રાઉન્ટ (D) થોમસ રોબર્ટ માલ્થસ
(5) માનવવસ્તીના જૈવિક-સામાજિક પાસાઓનો વૈજ્ઞાનિક રીતે અભ્યાસ કયુ શાસ્ત્ર કરે છે?
(A) સામાજિકમનોવિજ્ઞાન (B) સામાજિકવસ્તીશાસ્ત્ર (C)વ્યવહારિક સમાજશાસ્ત્ર (D) એકપણનહીં
(6) થોમસ રોબર્ટ માલ્થસે વસ્તી પર નિબંધ કયારે લખ્યો હતો?
(A) 1598 (B) 1698 (C) 1798 (D) 1898
(7) કોના મતે વસ્તીશાસ્ત્રમાં "વસ્તી વિશ્લેષણ" અને "વસ્તીના અભ્યાસો"નો સમાવેશ થાય છે?
(A) વિલિયમપેટી (B)હોરસઅને ડંકન (C) જહોનગ્રાઉન્ટ (D) ફ્રાંકલોરીમેર
(8) વર્ષ દરમિયાન દર હજારની માનવવસ્તીએ જન્મ પામતા બાળકોની સંખ્યાને શું કહેવાય?
(A) જન્મદર (B) પ્રજનનક્ષમતા (C) લિંગપ્રમાણ (D) મૃત્યુદર
(9) વર્ષ દરમિયાન દર હજારની માનવવસ્તીએ મૃત્યુ પામતા વ્યક્તિઓની સંખ્યાને શું કહેવાય?
(A) જન્મદર (B) પ્રજનનક્ષમતા (C) લિંગપ્રમાણ (D) મૃત્યુદર
(10) નીચેનામાંથી શેના આંકડા વસ્તીનીતિ નક્કી કરવામાં ઉપયોગી થાય છે?
(A) પ્રજનનક્ષમતા (B) મૃત્યુદર (C) જન્મદર (D) લિંગપ્રમાણ
(11) 2011માં ભારતની વસ્તી કેટલી હતી?
(A) એક અબજ (B) એક અબજ એકવીસ કરોડ (C) પચાસ કરોડ (D) પંચોતેર કરોડ
(12) વસ્તીવૃદ્ધિ એ કેવી ઘટના છે?
(A) જૈવકીય (B) આર્થિક (C) રાજકીય (D) ભૌગોલિક
(13) નીચેનામાંથીશેના માટે વસ્તી અભ્યાસોની આવશ્યકતા છે?
(A) જન્મદરવધારવા (B) વસ્તીનીતિઘડવામાટે (C) બાળજન્મદરવધારવા (D) એકપણ નહીં
(14) વસ્તીગણતરી દર કેટલા વર્ષે થાય છે?
(A) બે (B) પાંચ (C) સાત (D) દશ
(15) વસ્તીની રચના અને તેનું કદ કેવા છે?
(A) સ્થિરનથી (B) સ્થિરછે (C) પરિવર્તનશીલ નથી (D) એકપણ નહીં
(16) જીવતા જન્મેલા દર હજાર બાળકોમાંથી એક વર્ષનું આયુષ્ય પૂરૂ કરતા પહેલાં મૃત્યુ પામતા બાળકોની સંખ્યા એટલે શું?
(A) મૃત્યુદર (B) બાળમૃત્યુદર (C) પ્રજનનક્ષમતા (D) મૃત્યુનુંપ્રમાણ
(17) દેશમાંથતાં પ્રત્યેક જન્મ અને મરણની સત્તાવાળાઓ પાસે નોંધણી કરાવવાની પધ્ધતિને શું કહેવાય છે?
(A) વસ્તીગણતરી (B) નિદર્શ નોંધણીપધ્ધતિ (C) નોંધણીપધ્ધતિ (D) નેશનલસેમ્પલ સર્વે
(18) ભારતમાં નિદર્શ નોંધણી પધ્ધતિ કયારે દાખલ કરવામાં આવી?
(A) 1934 (B) 1944 (C) 1954 (D) 1964
(19) "An Essay on the Principle of Population"એ કોનું લખાણ છે?
(A) થોમસરોબર્ટ માલ્થસ (B) કોલ અને હુવર (C) ઈમાઈલદુર્ખિમ (D) કાર્લમાર્કસ
(20) માલ્થસના વસ્તી સિધ્ધાંતમાં કેટલી મૂળભૂત ધારણાઓ દર્શાવી છે?
(A) એક (B) બે (C) ત્રણ (D) ચાર
(21) કોઈપણ દેશમાં અમુક નિશ્ચિત સમયે વસ્તીનું કદ એટલું હોય કે જેથી માથાદીઠ આવક વધુમાં વધુ હોય ત્યારે તેને કેવી વસ્તી કહેવાય?
(A) અનિષ્ટ (B) વધારે (C) ઈષ્ટકે આદર્શ (D) ઓછી
(22) વસ્તીની સંક્રાંતિનો સિધ્ધાંત કોણે આપ્યો છે?
(A) માલ્થસ (B) કોલ અને હુવર (C) ઈમાઈલ દુર્ખિમ (D) કાર્લ માર્કસ
(23) વસ્તી સંક્રાંતિના સિધ્ધાંતમાં આર્થિક વિકાસના કેટલા તબકકા દર્શાવ્યા છે?
(A) એક (B) બે (C) ત્રણ (D) ચાર
(24) સ્ત્રીને ગર્ભ રહયા બાદ આશરે નવ માસ બાદ તેના ગર્ભમાંથી બાળક છૂટું પડીને જીવિત અવસ્થામાં જન્મ લે છે તે ઘટનાને શું કહેવામાં આવે છે?
(A) જન્મદર (B)પ્રજનનક્ષમતા (C) લિંગ પ્રમાણ (D) જીવિતજન્મ
(25) જન્મદર એ પ્રત્યેક કેટલાની વસ્તી દીઠ ગણવામાં આવે છે?
(A)એક હજાર (B)દશહજાર (C)એકલાખ (D)દશલાખ
(26) સ્ત્રીની અસરકારક પ્રજનનક્ષમ વયજૂથ કઈ છે?
(A) 12 થી 40 વર્ષ (B)15 થી 40 વર્ષ (C)15 થી 44 વર્ષ (D) 12 થી 49 વર્ષ

(27) સ્ત્રી 28 અઠવાડિયા સુધી સગર્ભાવસ્થામાં રહે પણ તેના ગર્ભમાંથી બાળક જીવિત અવસ્થામાં જન્મતું નથી ત્યારે તે ઘટનાને શું કહેવાય?
(A) મૃત્યુદર (B) પ્રજનનક્ષમતા (C) પ્રજનનશીલતા (D) મૃતજન્મ
(28)મૃતજન્મ એ કઈ વિભાવના છે?
(A) વસ્તીશાસ્ત્રીય (B)આર્થિક (C)રાજકીય (D)માનસશાત્રીય
(29) વસ્તીમાંપુરૂષોઅને સ્ત્રીઓનું પરસ્પર પ્રમાણ એટલે શું?
(A) જન્મદર (B) પ્રજનનક્ષમતા (C) લિંગ પ્રમાણ (D) જીવિતજન્મ
(30) 2011માં ભારતમાં લિંગપ્રમાણ કેટલું હતું?
(A) 910 (B) 920 (C) 930 (D) 940
(31) બાળમૃત્યુદરમાં કોનો સમાવેશ થાય છે?
(A) એકવર્ષની ઉંમર પૂરી કર્યા પછી મૃત્યુ પામતા બાળકોનો (B)એક વર્ષની ઉંમર પૂરી કર્યા પહેલા મૃત્યુ પામતા બાળકોનો
(C) બે વર્ષની ઉંમર પૂરી કર્યા પહેલા મૃત્યુ પામતા બાળકોનો (D) બે વર્ષની ઉંમર પૂરી કર્યા પછી મૃત્યુ પામતા બાળકોનો
(32) અતિ વસ્તીનો સબંધ કોની સાથે છે?
(A) નીચોજન્મદર (B) ઉંચો જન્મદર (C) ઉંચો મૃત્યુદર (D) એકપણનહીં
(33) માતા-પિતા અને બે સંતાનો સહિત ચાર સભ્યો ધરાવતા કુટુંબને કયું કુટુંબ કહેવાય?
(A) સંયુક્તકુટુંબ (B) મોટુકુટુંબ (C) નાનુકુટુંબ (D) એકપણનહીં
(34) નીચેનામાંથી આયુષ્યમાં વૃધ્ધિ થવાનું કારણ કયું છે?
(A) ચેપીરોગોપર અંકુશ (B) આર્થિક (C) ગરીબી (D) બેરોજગારી
(35) સતતવધતીજતી વસ્તી પર બુધ્ધિપૂર્વક આયોજન કરી નિયંત્રણ મૂકવાની જરૂરિયાત દર્શાવનાર અંગ્રેજ વિદ્વાન કોણ છે?
(A) ફ્રાંક લોરીમેર (B)વિલિયમ પેટી (C) જહોન ગ્રાઉન્ટ (D) થોમસ રોબર્ટ માલ્થસ
(36) દુર્ખિમે વસ્તીના કદના અભ્યાસની સાથોસાથ શેના અભ્યાસને પણ જરૂરી માન્યો છે?
(A)વસ્તીની ગીચતા (B)વસ્તીનુંક્ષેત્રફળ (C) વસ્તીનુંપ્રમાણ (D) એકપણનહીં
(37) વસ્તીની ગીચતા માટે બીજો કયો શબ્દ વપરાય છે?
(A) વસ્તીની ઘનતા (B)વસ્તીનું કદ (C) વસ્તીનું પ્રમાણ (D) એકપણ નહીં
(38) હિમાલયના પહાડી પ્રદેશોમાં વસ્તીની ગીચતા કેવી છે?
(A) ખૂબવધારે (B) ખૂબગીચ (C) ખૂબઓછી (D) એકપણનહીં
(39) સ્થળાંતરને ભૌગોલિક ગતિશીલતા કે રહેઠાણસબંધી ગતિશીલતા તરીકે ઓળખાવે છે?
(A) ઓગ્બર્નઅને નિમ્કોફ (B) પ્રો. રાવ (C) પ્રો. વિદ્યુતજોષી (D) અક્ષયકુમારદેસાઈ
(40) સ્થળાંતરના મુખ્ય પ્રકાર કેટલા છે?
(A) ચાર (B) ત્રણ (C) બે (D) પાંચ
(41) એક રાષ્ટ્રના નાગરિકો બીજા રાષ્ટ્રમાં વસવાટ માટે જાય ત્યારે તેને કયુ સ્થળાંતર કહેવાય?
(A) આંતરરાજય સ્થળાંતર (B) આંતરરાષ્ટ્રીય સ્થળાંતર (C) આંતરિક સ્થળાંતર (D) ગ્રામ શહેર સ્થળાંતર
(42) "ગરીબી જીવન ટકાવવા માટે અનિવાર્ય એવી વસ્તુઓના અભાવ કે અપૂરતા પોષણમાંથી ઉભી થતી પરિસ્થિતિ છે" - ગરીબીની આ વ્યાખ્યા કોણે આપી છે?
(A) પ્રો. રોહિતશુકલ (B)પ્રો. રાવ (C)પ્રો.વિદ્યુત જોષી (D)અક્ષયકુમાર દેસાઈ
(43) ભારદ્વાજના મતે ગુનાના મુખ્ય કેટલા પ્રકાર છે?
(A) પાંચ (B) ચાર (C) ત્રણ (D) બે
(44) ગંદા વસવાટ માટે કયુ કારણ જવાબદાર છે?
(A) અતિવસ્તી (B) ધીમુંશહેરીકરણ (C) ધીમુંઔદ્યોગિકીકરણ (D) એકપણ નહીં
(45) દેશછોડીને પરદેશમાં વસવાટ કરવાની ઘટનાને શું કહેવાય?
(A) ઇમિગ્રેશન (B) સ્થળાંતર (C) એમિગ્રેશન (D) અવર-જવર
(46) નીચેનામાંથી કયું સ્થળાંતરનું કારણ છે?
(A) ધાર્મિકમૂલ્યો (B) કુદરતીઆફતો (C) ગરીબી (D) ખેતીનો વ્યવસાય
(47) ભારતમાં કુટુંબ નિયોજન કાર્યક્રમની સત્તાવાર શરૂઆત કયારથી થઈ?
(A)1921 (B) 1931 (C) 1941 (D) 1951
(48) ઈ. સ. 1925માં શ્રી આર ડી કર્વેએ કયાં કુટુંબનિયોજનનું પહેલુ કેન્દ્ર ખોલ્યું હતું?
(A) મુંબઈ (B) કલકત્તા (C) મદ્રાસ (D) બેંગ્લોર
(49) કુટુંબનિયોજનની મુખ્ય કેટલીપદ્ધતિઓ છે?
(A) ચાર (B) ત્રણ (C) બે (D) સાત
(50)નીચેનામાંથી ભારતમાં કુટુંબનિયોજન માં અવરોધક પરિબળ કયું છે?
(A) આધુનિકમૂલ્યો (B) ધાર્મિક મૂલ્યો (C) આધુનિકવિચારો (D) આધુનિકતા